

Lausunto Pirkanmaan Yrittäjät ry

Kehräsaari, B-rappu, 2. krs, 33200 TAMPERE

pirkanmaa@yrittajat.fi

p. (03) 251 6500

Lausunto: Tampereen kaupungin pysäköintipolitiikka -luonnos

Yleiset huomiot kokonaisuudesta

Tampereen pysäköintipolitiikassa on kuvattu monipuolisesti tulevaisuuden trendejä sekä havaintoja pysäköinnin nykytilanteesta. Pysäköintipolitiikka tukee kaupungin vetovoimaisuutta, ja siinä on huomioitava kaupungin kasvun ja tiivistymisen vaikutukset pysäköintitarpeisiin. Pk-yritysten kannalta on tärkeää, että pysäköintiratkaisut tukevat niiden toimintaedellytyksiä ja mahdollistavat joustavan asiakaspysäköinnin. Erityisesti keskusta-alueella toimivat pysäköintiratkaisut ja logistiikka nousevat keskeisiksi kivijalkaliikkeiden menestymisen kannalta.

Luonnos on kattava paketti, jonka tavoitteena on taata helpokäyttöinen, turvallinen ja saavutettava pysäköinti autoilijoille ja pyöräilijöille. Työn aikana on haastateltu yli 200 yritystä sekä asukkaita ja sidosryhmän edustajia. Taustoituksesta ei käy tarkemmin ilmi, onko yrityshaastatteluissa huomioitu yritysten kokorakenne. Valtaosa (yli 90 %) yrityksistä on mikroyrityksiä, joten tämä on otettu toivottavasti huomioon myös haastatteluja tehdessä. On positiivista, että toimenpidekokonaisuuksien muutamissa osioissa selvitystyö yhteistyössä yritysten kanssa on kirjattu suunnitelmiin.

Asukkaat ja yritykset ovat selvityksen mukaan varsin tyytyväisiä nykyisiin pysäköintiratkaisuihin. Ydinkeskustan yritys vastaajat suhtautuvat kuitenkin pysäköintijärjestelyjen toimivuuteen kriittisemmin kuin muualla Tampereella. Tämä viesti on syytä ottaa vakavasti ja kaupungin elinvoimaisuuden edistämiseksi tehdä jatkosuunnitelmia tiiviissä yhteistyössä yritysten edustajien kanssa. Tätä tukee myös tulos, jonka mukaan 90 % vastaajista arvioi pysäköintijärjestelyjen vaikuttavan erittäin paljon tai jonkin verran yrityksen sijaintipaikkaa valitessa. Keskustapysäköinnissä avainasemaan nousevat erityisesti kivijalkaliikkeitä palveleva lyhytaikainen kadunvarsipysäköinti sekä sujuva huoltoliikenne.

Pysäköintipolitiikassa nojataan vahvasti ajatukseen työnteon muuttumisesta sekä tähän liittyen pysäköintitarpeen vähenemiseen. On kuitenkin ensisijaisen tärkeää, että pysäköintipolitiikalla kyetään vastaamaan nykytarpeeseen ja kaupungin elinvoimaa tukeviin toimiin. Samaan aikaan kun todistamme etätöiden yleistymistä, yhä useampi yritys on palannut takaisin läsnäolovelvoitteisiin ja koronaan edeltävään työskentelyrytmiin. On myös hyvä muistaa, että kaikki työ ei ole etänä tehtävää asiantuntijatyötä, eikä kaikkea työtä tulla korvaamaan uudella teknologialla. Pysäköintipolitiikan on hyvä elää ajassa ja olla näppärästi päivitettävissä vastaamaan uusiin tunnistettuihin tarpeisiin.

Ilmiö, johon on myös syytä kiinnittää tarkempaa huomiota, on skenaario yhteiskäyttöautojen yleistymisestä. Olemme saaneet loppuvuoden 2023 ja alkuvuoden 2024 aikana todistaa esimerkiksi Helsingissä, miten MaaS-palveluita tarjoava yritys on hakeutunut konkurssiin ja toinen yritys luopunut Suomen toiminnastaan. Yhtenä hidastavana tekijä on esitetty asukaspysäköinnin hinnan nousu. Ei voida siis pitää itsestäänselvyytenä, että yhteiskäyttöautojen määrä yleisty. Tämän lisäksi pysäköinnin hintojen nousua on tarkasteltava myös tässä kontekstissa.

Lisäksi haluamme painottaa, että pysäköintipolitiikalla on kiinteä yhteys liikennejärjestelmäsuunnitelmaan ja näitä ei voi aukottomasti tarkastella toisistaan erillisinä kokonaisuuksina.

Keskustapysäköinti

On keskeistä, että keskustan saavutettavuudessa huomioidaan asiakkaiden ja yritysten erilaiset tarpeet. Tapahtumapysäköinti ja pysäköintihallit sekä pyöräparkit otetaan hyvin huomioon. Se mikä jää vähemmälle huomiolle, on kivijalkaliikkeiden elintärkeä kadunvarsipysäköinti. Tähän tarpeeseen voidaan vastata kadunvarsiratkaisuilla, jotka mahdollistavat nopeat asioinnit liikkeisiin. Lyhytaikaisen kadunvarsipysäköinnin toimiva toteutus on keskustan kivijalkaliikkeiden elinehto ja paikkojen riittävä määrä on turvattava.

On myös tärkeä seurata, mitä vaikutuksia pysäköinnin osittainen suuntaaminen pysäköintilaitoksiin aiheuttaa keskustassa toimivien yritysten houkuttelevuuden ja saavutettavuuden näkökulmasta ja reagoida herkällä kädellä mahdollisiin negatiivisiin vaikutuksiin.

Kadunvarsipysäköinnin maksullisuuden ja/tai aikarajoitusten mahdollisen laajentamisen taustalle on hyvä tehdä tarkempaa selvitystyötä ja punnita hyötyjä ja haittoja erityisesti elinkeinoelämän näkökulmasta. Esimerkiksi ravintola- ja viihdepalvelujen kannalta iltapysäköinnin maksullisuuden laajentamisella voi olla negatiivisia vaikutuksia asiakkaiden liikkumiseen. Samaan aikaan taas pysäköinniltä vapautuvien tilojen laajempi hyödyntäminen voi tuoda uusia mahdollisuuksia.

Jakelu- ja huoltoliikenteen osalta on keskeistä selvittää, vastaavatko nykyiset ja mahdollisesti suunnitteilla olevat jakelukuljetusten pysäköintimahdollisuudet yritysten tarpeisiin. Pysäköintipaikkojen sijainti lähellä toimituspistettä lyhentää toimitusaikaa, parantaa tehokkuutta, vähentää ruuhkia sekä lisää alueen turvallisuutta. Konkreettisenä toimenpiteenä pysäköinti- ja pysäyttämiskieltoalueiden läpikäyminen yhdessä alueen yritysten kanssa on kannatettavaa. Yönaikaisen jakelun laajentamisselvitysten yhteydessä on syytä huomioida, että yönaikainen jakelu ei vastaa valtaosan tarpeisiin ja vaihtoehto ei voi korvata päiväsaikaan tapahtuvaa jakelua.

Tilausliikenteen ja taksien pysäköinnin kehittäminen on keskeistä alueen vetovoimaisuuden näkökulmasta. Erilaisten tapahtumien ja pysäköintitarpeen lisääntyessä tilausliikenteen pysäköinnin sijoittelussa on keskeistä huomioida, ettei sijoittelu aiheuta haittaa kivijalkaliikelle tai muille yrityksille.

Pysäköintinormit

Vuosina 2019 ja 2023 tehdyt pysäköintinormien päivitykset ovat mahdollistaneet pienemmän autopaikkojen rakentamisen kuin aiemmat normit. Samaan aikaan erityisesti ydinkeskustan yritystoimijat suhtautuvat pysäköintijärjestelyjen toimivuuteen kriittisesti. Neljännes yritysvastaajista arvioi pysäköintipaikkatarpeen kasvavan tulevaisuudessa, joten tarve on ristiriidassa pysäköintinormin kanssa. On myös tärkeää huomioida, että vaikka pysäköintinormien joustavuus on tavoiteltavaa, täytyy normien mahdollistaa yhdenvertainen kohtelu.

Keskitetyn pysäköinnin toteutusmallin osalta on keskeistä kiinnittää huomiota turvallisuuteen käyttäjien näkökulmasta. Keskitetyn mallin pysäköinti voi sijaita nykyistä kauempana, jolloin erityisesti turvallinen ja sujuva yhteys pysäköintipaikalle nousee keskeiseksi tekijäksi. Tässä on huomioitava erilaiset käyttäjät, joilla on erilaisia tarpeita.

Merkittävimpien muutosten osalta on tärkeää toteuttaa monitahoinen vaikuttavuusarviointi, jossa eri käyttäjien tarpeita kuullaan kattavasti.

Pyöräpysäköinti ja erilaiset liikkumistarpeet

Luonnoksessa otetaan huomioon moninaiset liikkumistarpeet ja erilaiset liikkumismuodot. Laadukkaiden ja turvallisten pyöräpysäköintipaikkojen kehittäminen on kannatettavaa myös elinkeinoelämän näkökulmasta. Pyöräpysäköinnin kehittämisellä on tiivis yhteys laajempaan liikennejärjestelmäsuunnitelmakokonaisuuteen ja ensisijaisesti hyödyt saadaan suunnittelemalla pyöräilijöille ja mikroliikkumisvälineille toimiva reitistö, jota tukemaan tarvitaan toimivia pysäköintiratkaisuja.

Laadittaessa suunnitelmia kaupungin ja kaupallisten toimijoiden yhteiselle pyöräpysäköintilaitokselle on tärkeää kiinnittää huomiota siihen, että myös pk-yrityksillä on mahdollisuus osallistua hankkeeseen. Pyöräpysäköinnin kehittäminen muun pysäköinnin rinnalla tarjoaa erilaisia mahdollisuuksia erityisesti keskusta-alueen liikkumiseen, mikä voi ohjata asiakasvirtoja ja tuoda toimivia lisämahdollisuuksia esimerkiksi työmatkaliikenteeseen.

Liityntäpysäköinnin mahdollisuudet

Liityntäpysäköinnin kehittämisellä on tärkeä rooli kestävän liikkumisen edistämisessä. On tärkeää varmistaa, että alueet ovat helposti saavutettavissa pääväylien ja joukkoliikenteen solmukohtien lähellä. Lisäksi liityntäpysäköintialueilla on oltava riittävä kapasiteetti vastaamaan kysyntään, ja niiden on toimittava myös sijoittelun näkökulmasta varteenotettavana vaihtoehtona.

Sekä liityntäpysäköinnin että kokonaiskuvan kannalta on keskeistä tiedostaa, että kaupungin pysäköintipolitiikalla on merkittäviä vaikutuksia myös muihin kuin tamperelaisiin tai Tampereella toimiviin yrityksiin.

Etenkin moni Pirkanmaan reuna-alueella asuva on henkilöautoliikenteen varassa ja pysäköintipolitiikan linjauksilla voi olla merkittäviä vaikutuksia myös muiden kuntien asukkaille tai näissä yritystoimintaa harjoittaville. Sama ilmiö heijastuu myös Tampereen yrityksiin asiakasvirran ja -pysäköinnin kautta.

Pirkanmaan Yrittäjät tekee mielellään yhteistyötä suunniteltujen toimenpiteiden toteutusvaiheessa ja tarjoaa tukeaan Pirkanmaalla toimivien yrittäjien tavoittamiseksi.